

MAARİF MODELİ'NE
GÖRE HAZIRLANDI.

ESB

ETKİNLİKLİ SORU BANKASI

SOSYAL BİLGİLER

OKUL YAZILILARINA DESTEK, SINAVLARA ERKEN DÖNEMDE HAZIRLIK

Mine KARA

Her çıktıya özel;

- Çıktıyı kavratmaya yönelik öğretici, eğlenceli kavrama düzeyi etkinlikler
- Alan becerilerinin ele alındığı beceri temelli etkinlikler
- Test çözme tekniğini geliştirecek kavrama düzeyi testler
- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek beceri temelli testler
- Öğrenme alanlarını değerlendirme testleri

Maarif Modeli Gereğince Disiplinler
Arası İlişki ve Değerler Eğitimi
Dikkate Alınmıştır

Akıllı Tahtaya Uygun

141 Etkinlik, 307 Soru

5

•SINIF

CLASSMATE

En İyi Sınıf Arkadaşım

MLÜ ▶ VIDEO ÇÖZÜMLÜ ▶

KOLAY-ORTA
DÜZEY

Yayın Yönetmeni

Nihan HAYAR

Yayına Hazırlayan

Mine KARA

Branş Editörleri

Adnan ÖZER, Eda EŞKİN

Editör

Esra AYDOĞDU

ISBN 978 - 625 - 97070 - 8 - 2

Mevlana Mah. Sultan Vahdettin Cad. No: 4 B - 34512

Esenyurt/İSTANBUL

Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

Yayıncı Sertifika No: 49697

Baskı - Mücellit

Örmat Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 77186

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir.
İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ÖN SÖZ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile değişen öğretim programlarının ışığında hazırlanan 5. sınıf Classmate etkinlikli soru bankaları 21. yüzyılın eğitim yeniliklerine uygun olarak sınav odaklı ve beceriler üzerine kurulu bütünsel bir sistemle hazırlanmıştır. Öğrencinin kazanması gereken beceriler “öğrenme çıktısı” adı altında verilip her bir öğrenme çıktısı, etkinlikler ve testlerle tek tek ele alınmıştır.

ETKİNLİK CEVAPLARINA NASIL ULAŞILIR?

Cevap anahtarında bulunan karekodu okutarak tüm etkinlik cevaplarına ulaşabilirsiniz.

SORU ÇÖZÜM VİDEOLARINA NASIL ULAŞILIR?

Karekodları tablet veya akıllı telefonunuzla okutarak ya da karekodların altındaki kodu akilliogretim.com'da aratarak tüm soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

GRUPLAR VE ROLLERİMİZ	9 - 14
KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİN BİRLİKTE YAŞAMAYA KATKISI	15 - 20
YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMADA BERABERİZ	21 - 26
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 1	27 - 30

2. ÖĞRENME ALANI: EVİMİZ DÜNYA

İLİMİZİN GÖRECELİ KONUMU	33 - 38
DOĞAL VE BEŞERİ ÇEVREMİZDEKİ DEĞİŞİM	39 - 44
İLİMİZDE YAŞANABİLECEK AFETLER VE ETKİLERİ	45 - 50
ÜLKEMİZE KOMŞU DEVLETLER.....	51 - 56
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 2	57 - 60

İÇİNDEKİLER

3. ÖĞRENME ALANI: ORTAK MİRASIMIZ

ORTAK KÜLTÜREL MİRASIMIZ	63 - 68
ANADOLU'NUN İLK YERLEŞİM YERLERİNDE YAŞAM	69 - 74
MEZOPOTAMYA VE ANADOLU MEDENİYETLERİNİN ORTAK KÜLTÜREL MİRASA KATKILARI	75 - 80
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 3	81 - 84

4. ÖĞRENME ALANI: YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

DEMOKRASİ VE CUMHURİYETİN TEMEL NİTELİKLERİ	87 - 92
ETKİN VATANDAŞIN ÖZELLİKLERİ	93 - 98
TEMEL HAKLARIMIZ VE SORUMLULUKLARIMIZ	99 - 104
SORUNLARIMIZIN ÇÖZÜMÜNDE KURUMLAR	105 - 110
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 4	111 - 114

İÇİNDEKİLER

5. ÖĞRENME ALANI: HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

KAYNAKLARIMIZIN VERİMLİ KULLANIMI	117 - 122
BÜTÇEMİ PLANLIYORUM	123 - 128
İLİMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER	129 - 134
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 5	135 - 138

6. ÖĞRENME ALANI: TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ	141 - 146
TEKNOLOJİK ÜRÜNLERİN BİLİNCİ KULLANIMI	147 - 152
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 6	153 - 156

CEVAP ANAHTARI	159 - 160
----------------------	-----------

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

1. ÖĞRENME ALANI BİRLİKTE YAŞAMAK

ÖĞRENME UYGULAMALARI KAVRAMA ETKİNLİĞİ

ETKİNLİK 1

Aşağıda bazı gruplar ve bu gruplarla ilgili roller verilmiştir. Verilen rolleri ilgili olduğu grup ile örnekteki gibi eşleştiriniz.

Roller		
1 Öğretmen	2 Doktor	3 Öğrenci
4 Dede	5 Hemşire	6 Baba
7 Kaleci	8 Müdür	9 Kardeş
10 Teknik direktör	11 Sınıf başkanı	

Grup / Kurum	
Hastane	2
Okul	
Aile	
Futbol kulübü	

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen ifadelerin hak, rol ve sorumluluklarımızdan hangileri ile ilgili olduğunu örnekteki gibi yazınız.

	İfadeler	Hak - Rol - Sorumluluk
1	Eğitim almak	Hak
2	Ödevleri yapmak	
3	Öğrenci olmak	
4	Trafik kurallarına uymak	
5	Hastanede tedavi olmak	
6	Kardeş olmak	
7	Oyun oynamak	
8	Öğretmen olmak	
9	Okula zamanında gelmek	
10	Öğrenci kulüplerine üye olmak	

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen rollere ait sorumlulukları örnekteki gibi yazınız.

	Rol	Sorumluluk
1	Doktor	Hastaları tedavi etmek
2	Abi	
3	Sınıf nöbetçisi	
4	Baba	
5	Komşu	
6	Kaleci	
7	Öğrenci	
8	Öğretmen	
9	Polis	
10	Şoför	

ETKİNLİK 4

Verilen kavramları aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan alanlara uygun bir şekilde yazınız.

saygılı ve hoşgörülü	ülkemize	sorumlulukları
hakkına	kişilik	roller
		grup

- Diğer insanlara karşı olmak toplumsal barışa katkı sağlar.
- Ortak bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelen insanların oluşturduğu topluluğa denir.
- İnsanların sahip olduğu bulundukları gruba göre değişir.
- Temel haklarımız hakları olarak da bilinmektedir.
- Yasalara uymak karşı görev ve sorumluluklarımızdır.
- Kişinin sahip olduğu rollerinin gereği olarak yapmak zorunda olduğu vardır.
- Herkes sağlıklı bir çevrede yaşama sahiptir.

ETKİNLİK 5

Aşağıda bazı görsellere yer verilmiştir. Bu görsellerden grup ile ilgili olanlarını "✓" işareti ile belirtiniz.

ETKİNLİK 6

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların yanına "D", yanlış olanların yanına ise "Y" yazınız.

- ☐ Gruplardaki tüm bireyler aynı role sahiptir.
- ☐ Ders çalışmak öğrencilik rolüne ait bir sorumluluktur.
- ☐ Rol, bireylerin ait oldukları gruplardaki görevleridir.
- ☐ Yasalara uymak bireylerin ailelerine karşı olan sorumluluklarındandır.
- ☐ Haklar ve sorumluluklar birbirinin tamamlayıcısıdır.
- ☐ Komşuluk doğuştan kazanılan roller arasındadır.
- ☐ Çocuk, kardeş, abla, abi gibi roller aile grubuna aittir.
- ☐ Sahilde yürüyen insanlar grup olarak değerlendirilir.
- ☐ Haklarımız sorumluluklarımızdan daha önemlidir.
- ☐ Çocuklar rolleri gereği oyun oynama hakkına sahiptir.
- ☐ Yaşımız ilerledikçe sorumluluklarımız da değişir.

ETKİNLİK 7

Aşağıda bazı roller verilmiştir. Bu rollerden kendi isteğimizle sahip olduklarımızı "✓" işareti ile belirtiniz.

Çocuk olmak	Takım kaptanı olmak	Kardeş olmak
☐	☐	☐
Avukat olmak	Arkadaş olmak	Torun olmak
☐	☐	☐
Birey olmak	İşçi olmak	Dede olmak
☐	☐	☐

ETKİNLİK 8

Aşağıda verilen ifadelerle ilgili rolü boş bırakılan yere örnekteki gibi yazınız.

İfadeler	Rol
1 Kardeşime derslerinde yardımcı olurum.	Abi / Abla
2 Birbiriyle küsen arkadaşlarımı barıştırırım.	
3 Sınıf listesinden nöbetçi öğrencileri takip ederim.	
4 Her hafta sonu dedemi ziyarete giderim.	
5 Müzik kulübünde şarkı söylerim.	
6 Öğrencilerin taleplerini okul yönetimine iletirim.	
7 Doktorun yazdığı ilacı düzenli olarak kullanırım.	
8 Teyzemin çocuklarıyla oyun oynamayı çok severim.	
9 Sosyal sorumluluk projelerinde yer alırım.	
10 Anne ve babamın sözünü dinlerim.	
11 Her gece yatmadan önce çocuklarıma kitap okurum.	
12 Sınıfta tüm öğrencilerime söz hakkı veririm.	
13 Hasta olan insanları tedavi ederim.	

ÖĞRENME UYGULAMALARI

BECERİ TEMELLİ ETKİNLİK

ETKİNLİK 1

1983 yılı Konya doğumlu Armağan Uysal, Dokuz Eylül Tıp Fakültesine girdi. Fakültede tıp öğrencilerinin oluşturduğu tiyatro topluluğuna dâhil olarak üniversitedeki eğitim yaşantısı boyunca tiyatro çalışmalarını sürdürdü. Armağan Uysal, devlet hastanesinde Nörolog (Beyne bağlı hastalıkları inceleyen bölüm) olarak görev yapmakta ve "Nörolojide Güncel Yaklaşımlar" kitabı bulunmaktadır. 2013 yılında arkadaşlarıyla özel bir tiyatro grubu kurmuş ve gösterileri sonucu birçok ödül ve plaket almıştır. Hastalarının yaşantılarını anlatmak için yazıp yönettiği kısa filmi bulunan Uysal, evli ve iki kız çocuğa sahiptir.

Metinde verilen bilgidен hareketle Armağan Uysal'ın sahip olduğu rolleri aşağıda verilen boşluklara yazınız.

ETKİNLİK 2

Elif öğretmen, sınıfta oynanmak üzere bir oyun hazırlamıştır. Kâğıtlara gruplarla ilgili bazı roller yazıp bu kâğıtları uçan balonların iplerine bağlamıştır. Daha sonra öğrencilerinden birer tane balon alarak bu rolün hangi gruba ait olduğunu ve bu rolden beklenen davranışı söylemelerini istemiştir.

Aşağıda öğrencilerin seçtikleri roller verilmiştir. Buna göre öğrencilerin vermesi gereken cevapları isimlerinin karşısındaki boşluğa yazınız.

İsim	Roller	Grup	Beklenen Davranış
Seda	Çocuk		
Özgür	Öğretmen		
Ahmet	Öğrenci		
Fatih	Arkadaş		
Merve	Sporcu		
Aslı	Anne		
Mert	Kaleci		

ÖĞRENME KANITLARI**KAVRAMA TESTİ**

1. Aşağıdaki rol ve sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

	Rol	Sorumluluk
A)	Polis	Toplunun güvenliğini sağlamak
B)	Öğretmen	Derse zamanında gelmek
C)	Doktor	Hastaların tedavisini yapmak
D)	Hâkim	Halkın ulaşım ihtiyacını karşılamak

2. Merve, sahip olduğu roller ile ilgili defterine şu notları yazmıştır:

Evde → Kardeşimin ablasıyım.

Okulda → Öğretmenimin öğrencisiyim.

Voleybol Takımında → Takım kaptanıyım.

Merve'nin yazdığı bu not aşağıdakilerden hangisini doğrulamaktadır?

- A) Her rolün kendine ait sorumluluğu vardır.
B) Aynı anda birden fazla role sahip olabiliriz.
C) İçinde bulunduğumuz roller değişse de gruplar değişmez.
D) Rollerimizin bize tanıdığı çeşitli haklar bulunur.

3. Arkadaş grubu, toplum hayatına katılmamızı kolaylaştıran bir gruptur. Bizler küçük yaşlardan itibaren çevremizden arkadaşlar ediniriz. Arkadaşlarımızla oyunlar oynayarak hoşça vakit geçiririz. Oynadığımız oyunlar sayesinde birlikte yaşamamızın ve paylaşmanın güzelliğini fark ederiz.

Verilen bilgilere göre, arkadaş grubu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

- A) Toplum hayatına alışmamıza yardımcı olur.
B) Güzel vakit geçirilmesini sağlar.
C) Yardımlaşmanın önemini kavratır.
D) Aralarındaki ilişkide süreklilik yoktur.

4.

Merhaba, ben Erva. Babam, annem, dedem ve kız kardeşim ile birlikte yaşıyorum. Haftanın üç günü okulumdan sonra piyano kursuna gidiyorum. Burada vakit geçirmeyi çok seviyorum.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Erva'nın sahip olduğu rollerden biri değildir?

- A) Öğrenci
B) Şarkıcı
C) Torun
D) Abla

5. Mehmet, hayvanları çok sevmektedir ve evde bir hayvan beslemek istemektedir. Bu isteğini anne ve babasına iletince anne ve babası bunun kolay bir iş olmadığını, alacakları hayvanın tüm bakımının Mehmet'e ait olacağını söyler. Mehmet'in bunu kabul etmesi üzerine Mehmet'e "Melek" adını verdikleri bir kedi alınır.

Buna göre, Mehmet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Rolüne ait sorumluluğunu aksatmıştır.
B) Yeni bir sorumluluk ve rol üstlenmiştir.
C) Rolüne ait haklarının bilincindedir.
D) Gün boyunca farklı ortamlarda farklı roller üstlenmiştir.

6. Mete, hafta sonu anne ve babası ile birlikte babaanne ve dedesini ziyarete gitti. Kardeşi ile birlikte bahçede oyun oynayarak çok güzel vakit geçirdi.

Verilen bilgilerde Mete'nin aşağıdaki rollerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Evlat B) Torun
C) Abi D) Öğrenci

7. Efe, kütüphanede yüksek sesle kitap okuyan arkadaşına, "Buradaki rolüne uygun davranmıyorsun." demiştir.

Buna göre, Efe'nin arkadaşına;

- I. Rollerin bulundukları yere göre değişkenlik gösterdiğini,
II. Kütüphanede okuyucuların sessiz okuma sorumluluğunun olduğunu,
III. Kütüphanede yalnızca grup çalışmasının yapıldığını

ifadelerinden hangilerini anlatmaya çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

8. Bulduğumuz gruplar içerisinde herkesin farklı bir görevi vardır. Bu görevler sahip olduğumuz role göre belirlenir.

Buna göre, aşağıda verilen grup-rol eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Grup	Rol
A)	Aile	Baba
B)	Toplum	Vatandaş
C)	Satranç Kulübü	Sınıf başkanı
D)	Hastane	Hemşire

9.

Cemre

Adım Cemre, beş kişilik bir ailede annem, babam, kardeşim ve dedem ile birlikte yaşıyorum. Okulda sınıf başkanımı. Hafta sonları odamı toplayarak aileme yardımcı oluyorum.

Buna göre Cemre ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Haklarını bilen bir bireydir.
B) Sorumluluklarının bilincindedir.
C) İçinde bulunduğu gruba göre rolleri değişir.
D) Ailesinde birden fazla role sahiptir.

10.

Aşağıda 5. sınıf öğrencisi olan Ahmet'in ifadelerine yer verilmiştir:

Evimizde yapılacak işler, aile üyelerimiz arasında paylaşılr. Bu paylaşım yapılırken herkese aile içindeki rolüne göre görev verilir. Benim de aileme karşı sorumluluklarım var.

Aşağıdakilerden hangisi Ahmet'in sorumlulukları arasında gösterilemez?

- A) Ailenin geçimini sağlamak
B) Odasını düzenli ve temiz tutmak
C) Oyun araçlarını düzgün kullanmak
D) Huzurlu bir aile ortamına uygun davranışlar sergilemek

11.

Kişiler bazı rolleri doğuştan kazanırken, bazıları ise sonradan kazanır.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi doğuştan kazanılan rollere örnek gösterilemez?

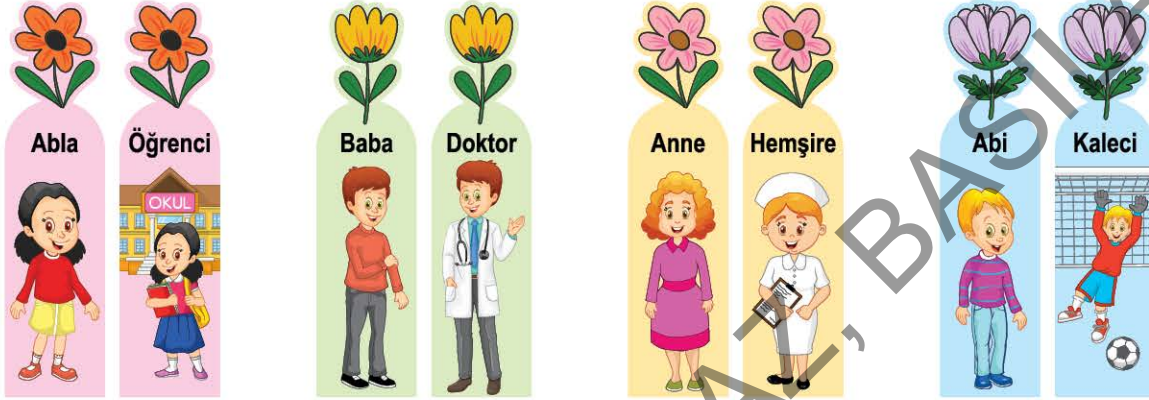
- A) Torun B) Çocuk
C) Komşu D) Kardeş

ÖĞRENME KANITLARI BECERİ TEMELLİ TEST

12. Aşağıda Zeynep'in görsel sanatlar dersinde hazırladığı ayraçlara yer verilmiştir:

Zeynep hazırladığı ayraçların bir tarafına aile bireylerini, diğer tarafına da aile bireylerinin içinde bulundukları gruplara ait rollerini yazarak kendilerine hediye etmiştir.

Verilen bilgi ve görsellerden hareketle Zeynep'in ailesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Annesi ve babasının sağlık alanına yönelik sorumlulukları vardır.
- B) Abisi futbol takımında yer almaktadır.
- C) Tüm aile bireyleri haklarının ve sorumluluklarının farkındadır.
- D) Ablası eğitim alma hakkından yararlanmaktadır.

13. Aşağıda Kerim'in içinde bulunduğu grup, rol ve sorumluluklarını gösteren bir tablo verilmiştir:

Grup	Rol	Sorumluluk
Aile	Abi	Kardeşine örnek olacak davranışlarda bulunmak
Okul	Sınıf başkanı	Sınıf düzeninin sağlanması konusunda öğretmenlerine yardımcı olmak

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ailede sahip olunan roller daha önemlidir.
- B) Roller bireylere sorumluluklar yükler.
- C) İçinde bulunduğumuz gruplara göre rollerimiz değişir.
- D) Kişiler birden fazla role sahip olabilir.